

Indtægter og Udgifter, og en Forøgelse af Statsgjælden kan under disse Omstændigheder synes mindre ønskelig. Men ligesom vor hele finantzielle Stilling, under Forudsætning af de mulige Besparelser og de foreslaaede nye Staters Indførelse, dog ingenlunde er foruroligende, vil en saa ringe Forøgelse af Statsgjælden som den, hvorom her er Tale, være saameget mindre betænkelig, som Reservecapital vil være i Besiddelse af Obligationer, der ville kunne anvendes saavel til Indløsning af Driftsactierne som til Indkjøb af nyt Materiel. Den hele Udgift vil i det Høieste udgjøre  $2\frac{1}{2}$  Million, som ikke blive at udrede paa een Gang, men først efterhaanden. Den Sum, det danske Driftselskabs nominelle Actiecapital udgjør, og som altsaa strax skulde udredes, er kun 1,467,800 Rd., og den vil ikke kunne trykke de øvrige Statspapirers Cours mere end Udstedelsen af det samme Beløb garanterede sjællandske Jernbaneactier og Prioritetsobligationer.

Naar dernæst spørges, om Staten har til sin Raadighed de fornødne personlige Kræfter til foreløbig at indrette og forvalte de omhandlede Jernbaners Drift paa en hensigtsmæssig Maade, da synes ingen fornuftig Tvivl derom at kunne opløstes. Vistnok have vi i ingen Retning Rigdom paa Kræfter, og vistnok savnes her Erfaringens Vidnesbyrd. Men da det maa antages, at det meste af det af det danske Driftselskab paa de aabnede Linier anvendte Personale er brugbart, idetmindste indtil videre, saa bliver her foreløbig kun Spørgsmaal om een eller nogle saa Personligheder, til hvilke den øverste Ledelse af Driften kan betroes, og den eller disse maa vel kunne findes enten i eller udenfor Administrationen, ligesom det sjællandske Jernbaneselskab uden Hensyn til, om det har Noget med Driften at gjøre eller ikke, sikkert ogsaa vil hde Regjeringen sin Bistand med Raad og Daad og ikke vægre sig ved at sit øvede Personale at afstaae yngre Kræfter, der kunne opnaae bedre Stillinger ved Statens Baner, isald Saadant ønskes.

Spørges endvidere, om Statens Drift ikke vilde blive dyrere end et privat Selskabs, da maa for det Første bemærkes, at den Tiende-deel af Overfludet, hvilken det sjællandske Selskab skulde have i Driftspræmie, jo vilde be-

spares for Statskassen, naar Staten selv overtog Driften. Det kan dernæst ikke indsees, at Staten skulde behøve enten et talrigere eller et bedre lønnet Personale end et privat Selskab. Dvertimod vilde Besparelser baade strax og efterhaanden kunne gjøres ved at forene Jernbanebristens Bestyrelse med Post- og Telegraphvæsenets, med hvilken den staaer i saa nær og naturlig Forbindelse, og ved paa de mindre Stationer at anvende de samme Bestillingsmænd til at besøge Jernbanebristen, Postbefordringen og Telegrapheringen. Det vilde selv ved større Byer sikkert findes hensigtsmæssigt at henlægge Postcontoirerne og Telegraphstationerne til Jernbanestationerne og kun at have Brevsamplingsleder i selve Byerne. En Overdriftsbestyrer med udstrakt Myndighed og een eller to Vaneinspecturer vilde heller ikke et privat Selskab kunne udbære. Controlen kunde besørges af et eneste mindre Contoir. At ingen ved Jernbanebristen ansat Person behøvede at antages uden paa Opfigelse og altsaa heller ikke at erholde nogen Pensionsberettigelse, er en Selvsølge.

Der staaer saaledes kun tilbage at undersøge, om det overhovedet er principrigtigt, at Staten giver sig af med at drive Industri, og navnlig om den bør give sig af med at drive Jernbaner. Hvad det almindelige Spørgsmaal angaaer, da er der vistnok her som andetsteds en temmelig almindelig Enighed om, at Staten ikke bør give sig af med at tilvirke nogen Fornødenhed, som den kan forskaffe sig baade billigere og bedre ved at overlade den private Foretagelsesaaud dens Tilveiebringelse; men hermed er Spørgsmaalet om Jernbaners Drift af Staten ikke besvaret. Jernbaner ere i den Forstand Nutidens Landeveie, at al Færdsel af nogen Betydning, saavel af Personer som af Gods, foregaaer paa dem. Men medens de have det store Fortrin fremfor almindelige Landeveie, at Færdjelen foregaaer langt lettere, hurtigere og billigere, og at de derfor give Trafikken et uhyre Opsving, saa er der den store Forskjel mellem dem og Landeveiene, at Jernbaner ikke kunne aabnes til almindelig Benyttelse, at Driften af dem maa monopoliseres, at det maa overdrages en Enkelt — en Bestyrelse, en For-